

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

PETI ODDELEK

ZADEVA GROBIN proti SLOVENIJI

(pritožba št. 33347/07)

SODBA

STRASBOURG

3. januar 2013

Ta sodba je dokončna, vendar so mogoči uredniški popravki.

V zadevi Grobin proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat treh sodnikov v sestavi:

Ann Power - Forde, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Helena Jäderblom, *sodnika*,

in Stephen Phillips, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 4. decembra 2012,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 33347/07) proti Republiki Sloveniji, ki jo je po 34. členu Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 25. julija 2007 vložila slovenska državljanka Marija Grobin (v nadaljnjem besedilu: pritožnica).

2. Pritožnico je zastopala M. Končan Verstovšek, odvetnica iz Celja. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopal njen zastopnik.

3. Pritožnica je na podlagi prvega odstavka 6. člena konvencije trdila, da so postopki pred domačimi sodišči trajali predolgo. Smiselno se je pritožila tudi, da ni bilo učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s predolgim trajanjem postopkov (13. člen konvencije).

4. Vlada je bila o pritožbi obveščena 14. marca 2012. V skladu s protokolom št. 14 je bila pritožba dodeljena senatu treh sodnikov.

DEJSTVA**I. OKOLIŠČINE ZADEVE**

5. Pritožnica je bila rojena leta 1961 in živi v Ljubljani.

6. Pritožnica je kot zakonita skrbnica in zastopnica svojih dveh mladoletnih sinov 12. aprila 2001 začela izvršilni postopek proti svojemu nekdanjemu možu pred Okrajnim sodiščem v Šmarju pri Jelšah zaradi izterjave preživnine, določene s sodbo z dne 26. januarja 1996. Postopek se je vodil pod opr. št. In 19/2001.

7. Dne 12. maja 2001 je sodišče pozvalo pritožnico, da dopolni zahtevek z dodatnimi podatki. Dopolnjeni zahtevek je sodišče prejelo 28. maja 2001.

8. Dne 21. junija 2001 je sodišče izdalo sklep o izvršbi, s katerim je dovolilo izvršbo na nepremičnine. Pritožnica se je pritožila proti izračunu sodne takse.

9. Dne 28. avgusta 2001 je pritožnica pritožbo umaknila.

10. Dne 26. septembra 2001 je bil izdan sklep o zavrženju pritožbe na podlagi zgoraj navedenega umika.

11. Dne 23. januarja 2002 je sodišče izdalo sklep, s katerim je pozvalo pritožnico, da založi predujem za cenitev.

12. Dne 15. februarja 2002 je pritožnica zaprosila za oprostitev plačila stroškov cenilca.

13. Dne 28. februarja 2002 je sodišče izdalo sklep o oprostitvi plačila stroškov.

14. Dne 15. aprila 2002 je sodišče imenovalo cenilca za kmetijska zemljišča.

15. Dne 5. septembra 2002 je cenilec predložil sodišču svoje poročilo, ki je bilo poslano pritožnici, da pripombe. Pritožnica jih je predložila 1. oktobra 2002.

16. Dne 4. februarja 2003 je pritožnica sodišču predložila vlogo, s katero je ugovarjala poročilu cenilca in predlagala imenovanje cenilca za stavbna zemljišča.

17. Dne 10. februarja 2003 je pritožnica vložila nov predlog za izvršbo na dolžnikove premožnosti. Postopek se je vodil pod opr. št. In 122/2003. Sklep o izvršbi je bil izdan 7. aprila 2003. Predlog je bil naknadno spremenjen in pritožnica je predlagala izvršbo na nepremičnine.

18. Dne 3. marca 2003 je sodišče od občine Šmarje pri Jelšah prejelo lokacijsko informacijo, po kateri obravnavane nepremičnine niso kmetijska, temveč stavbna zemljišča.

19. Dne 27. maja 2003 je sodišče izdalo sklep o vrednosti nepremičnin. Stranki sta se pritožili.

20. Dne 8. oktobra 2003 je višje sodišče ugodilo pritožbi in vrnilo zadevo v ponovno odločanje.

21. Dne 4. februarja 2004 je sodišče prosilo občino za dodatne podatke v zvezi z lokacijsko informacijo. Dne 9. marca 2004 je sodišče od občine prejelo obvestilo, da so obravnavane nepremičnine v resnici stavbna in ne kmetijska zemljišča.

22. Dne 29. aprila 2004 je sodišče izdalo sklep o imenovanju cenilca za stavbna zemljišča, da oceni nepremičnine. Poročilo je bilo predloženo 17. junija 2004.

23. Dne 16. avgusta 2004 je sodišče izdalo sklep o združitvi dveh izvršilnih postopkov (In 19/2001 in In 122/2003), saj sta se nanašala na iste nepremičnine.

24. Dne 14. oktobra 2004 je bil izdan sklep o ugotovitvi vrednosti polovice nepremičnin. Pritožnica se je pritožila in sodišče je pritožbo obravnavalo kot predlog za ugotovitev vrednosti celote nepremičnin.

25. Dne 28. oktobra 2004 je bil izdan sklep o ugotovitvi vrednosti celote nepremičnin.

26. Dne 4. marca 2005 je sodišče izdalo odredbo za javno dražbo.

27. Dne 25. aprila 2005 je bil izdan sklep o priznanju najuspešnejše ponudbe.

28. Med 15. junijem 2005 in 7. marcem 2006 je bila zadeva v zemljiškoknjižnem postopku zaradi zaznambe sklepa o izvršbi v zemljiško knjigo po uradni dolžnosti.

29. Dne 8. marca 2006 je sodišče izdalo sklep o izročitvi nepremičnin pritožnicinima sinovoma.

30. Dne 9. maja 2006 je bil v zemljiškoknjižnem postopku izdan sklep o vknjižbi nepremičnin v zemljiško knjigo na ime pritožnicinih sinov.

31. Dne 5. junija 2006 je sodišče izdalo sklep o poplačilu upnikov. Pritožnica se je pritožila.

32. Dne 14. decembra 2006 je Višje sodišče v Celju ugodilo pritožbi in vrnilo zadevo v ponovno odločanje.

33. Dne 12. februarja 2007 je sodišče izdalo sklep o poplačilu, s katerim je določilo stroške postopka, davek in končni znesek, ki se prisodi upnikoma.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

34. Za upoštevano domačo zakonodajo glej sodbo *Maksimovič proti Sloveniji* (št. 28662/05, 22. junij 2010).

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

35. Pritožnica se je pritožila zaradi predolgega trajanja postopkov. Sklicevala se je na prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče."

36. Smiselno se je pritožnica tudi pritožila, da so bila razpoložljiva pravna sredstva pri dolgotrajnih postopkih v Sloveniji neučinkovita. 13. člen konvencije se glasi:

"Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti."

A. Sprejemljivost

37. Vlada je ugovarjala, da se pritožnica ne more šteti za žrtev zatrjevanih kršitev, ker ni bila stranka v domačih postopkih, temveč je v njih sodelovala le kot skrbnica in zakonita zastopnica svojih mladoletnih sinov. Trdila je, da se pritožnica ne more sklicevati na kršenje svojih pravic po Konvenciji, ker je vložila pritožbo pri Sodišču le v svojem imenu in niti posredno ne v imenu svojih sinov.

38. Podrejeno je vlada trdila, da je pritožba v vsakem primeru očitno neutemeljena, saj so bili postopki učinkoviti in hitri.

39. Pritožnica je te trditve izpodbijala. Trdila je, da so jo domači postopki neposredno prizadeli, saj ni mogla doseči izvršbe sodbe v razumnem času in je morala sama nositi finančno breme vzdrževanja svojih otrok.

40. Sodišče opozarja, da po 34. členu konvencije lahko sprejme pritožbe posameznikov in drugih, "ki zatrjujejo, da so žrtve kršitve pravic, priznanih s konvencijo in njenimi protokoli, s strani katere koli visoke pogodbenice". Obstoj žrtve, ki je bila osebno prizadeta z zatrjevano kršitvijo pravice po Konvenciji, je nujen za sprožitev varstvenega mehanizma konvencije, vendar se to merilo ne sme uporabljati prestrogo in neprožno. Zato, da oseba lahko trdi, da je žrtev kršitve, jo mora izpodbijani ukrep neposredno prizadeti (glej na primer *Buckley proti Združenemu kraljestvu*, sodba z dne 25. septembra 1996, Poročila o sodbah in sklepih 1996-IV, str. 1288, 56–59. odstavek, *Valmont proti Združenemu kraljestvu* (sklep), št. 36385/97, sklep z dne 23. marca 1999, in *Thevenon proti Franciji* (sklep), št. 2476/02, 28. februar 2006).

41. Glede obravnavane zadeve Sodišče ugotavlja, da je pritožnica po ločitvi pridobila skrbništvo nad svojima sinovoma. Nato je kot skrbnica in zakonita zastopnica svojih mladoletnih otrok začela izvršilni postopek za izterjavo preživnine, ki jo je njen nekdanji mož dolgoval otrokoma.

42. Res je, da pritožnica ni bila ena izmed upnikov v izvršilnem postopku, ampak le njuna skrbnica in zakonita zastopnica. Vendar Sodišče ne more zanemariti dejstva, da se je postopek nanašal na preživnino, ki vpliva na samo jedro življenjskih razmer družine. Zato ne moremo reči, da postopek in njegov izid nista vplivala na pritožnico. Ker je bila kot zakonita zastopnica svojih sinov neposredno vpletena v vse procesne vidike postopka in ker je brez finančne pomoči svojega nekdanjega moža postala edina hranilka svojih otrok, lahko rečemo, da je izid postopka vplival na njene življenjske razmere.

43. Sodišče zato ugotavlja, da je bila pritožnica osebno in neposredno prizadeta zaradi zatrjevanih kršitev, ter zavrača ugovor vlade po 34. členu konvencije.

44. Na koncu Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena konvencije. Ni nesprejemljiva niti iz katerih koli drugih razlogov (glej *Maksimovič proti Sloveniji*, št. 28662/05,

22. junij 2010, 21.–24. odstavek). Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

45. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presoјati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in ustreznih organov ter pomen zadeve za pritožnika v sporu (glej med številnimi drugimi zadevami *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

46. Sodišče po pregledu vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju svoje sodne prakse (glej *Barišič proti Sloveniji*, št. 32600/05, 45.–47. odstavek, 18. oktober 2012; *Stojc proti Sloveniji*, št. 20159/06, 22.–25. odstavek, 18. oktober 2012; *Bizjak Jagodič proti Sloveniji*, št. 42274/02, 16.–18. odstavek, 6. april 2006; in *Rodič proti Sloveniji*, št. 38528/02, 18.–20. odstavek, 27. april 2006) meni, da so postopki za obravnavano zadevo trajali predolgo in zahteva za "razumni rok" ni bila izpolnjena.

Torej je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

II. ZATRJEVANA KRŠITEV 13. ČLENA KONVENCIJE

47. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za zatrjevano kršitev zahteve po prvem odstavku 6. člena, po katerem mora biti zadeva obravnavana v razumnem roku (glej *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000–XI). Glede na svoje ugotovitve Sodišče v zvezi z izčrpanjem notranjih pravnih sredstev (glej 17.–18. odstavek) in ob upoštevanju dejstva, da so bile trditve vlade zavrnjene že v zadevi *Maksimovič proti Sloveniji* (29.–30. odstavek), ugotavlja, da je bil pri obravnavani zadevi kršen 13. člen, saj v domači zakonodaji ni bilo pravnega sredstva, s katerim bi pritožnica lahko dosegla odločitev sodišča, ki bi potrdila njeno pravico do obravnave zadeve v razumnem roku, kot je določeno v prvem odstavku 6. člena.

III. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

48. 41. člen konvencije določa:

"Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje."

A. Škoda

49. Pritožnica je zahtevala 20.000 EUR za nepremoženjsko škodo.

50. Vlada je zahtevek izpodbijala.

51. Sodišče meni, da je pritožnica imela nepremoženjsko škodo. Po načelu pravičnosti ji na tej podlagi prisoja 4.000 EUR.

B. Stroški in izdatki

52. Pritožnica je zahtevala tudi 624 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali v postopku pred Sodiščem.

53. Vlada je zahtevek izpodbijala in trdila, da se je pritožničina zastopnica zmotila pri izračunu stroškov in izdatkov, ker ni pravilno uporabila Zakona o odvetniški tarifi.

54. Ob upoštevanju razpoložljivih dokumentov in trditev vlade Sodišče meni, da je upravičeno priznati znesek 300 EUR.

C. Zamudne obresti

55. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba sprejemljiva;
2. *razsoja*, da sta bila kršena prvi odstavek 6. člena in 13. člen konvencije;
3. *razsoja*,
 - a) da mora tožena država v treh mesecih pritožnici plačati ta zneska:
 - i) 4.000 EUR (štiri tisoč evrov) za nepremoženjsko škodo in morebitni davek;
 - ii) 300 EUR (tristo evrov) za stroške in izdatke ter morebitni davek, obračunan pritožnici;
 - b) da se za navedena zneska od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne

posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

4. *zavrača* preostali del zahtevka pritožnice za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 3. januarja 2013 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stephen Phillips
namestnik *sodnega tajnika*

Ann Power - Forde
predsednica senata